

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

Proglašavam Zakon o potvrđivanju Konvencije o biološkoj raznolikosti, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 19. travnja 1996.

Broj: 01-96-780/1

Zagreb, 25. travnja 1996.

Predsjednik
Republike Hrvatske
dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

Članak 1.

Potvrđuje se Konvencija o biološkoj raznolikosti potpisana na Konferenciji Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju, održanoj u lipnju 1992. u Rio de Janeiru. Konvencija je u izvorniku pisana na arapskom, engleskom, francuskom, kineskom, ruskom i španjolskom jeziku.

Članak 2.

Konvencija u izvorniku na engleskom i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

PREAMBULA

Ugovorne stranke,

Svjesne istinske vrijednosti biološke raznolikosti, kao i ekoloških, genetskih, socijalnih, ekonomskih, znanstvenih, edukativnih, kulturoloških, rekreacijskih i estetskih vrijednosti biološke raznolikosti i njenih komponenti,

Svjesne, nadalje, važnosti biološke raznolikosti za razvoj i održanje životnih sustava biosfere,

Potvrđujući da je očuvanje biološke raznolikosti zajednička briga ljudskog roda,

Nadalje potvrđujući da države imaju suverena prava nad svojim vlastitim biološkim izvorima,

Također potvrđujući da su države odgovorne za očuvanje svoje biološke raznolikosti te održivo korištenje svojih bioloških izvora,

Imajući na umu da je biološka raznolikost značajno smanjena kao rezultat nekih ljudskih aktivnosti,

Svjesne općeg pomanjkanja informacija i znanja u vezi s biološkom raznolikosti, kao i hitnih potreba da se razviju znanstveni, tehnički i institucionalni kapaciteti, kako bi se osigurala osnovna usuglašenost, na temelju koje bi se planirale i primjenjivale odgovarajuće mjere,

Ukazujući na to da je bitno predvidjeti, spriječiti i napasti uzroke znatnog osiromašenja ili gubitka biološke raznolikosti na izvoru,

Također ukazujući na to da tamo gdje prijeti veće osiromašenje ili gubitak biološke raznolikosti, ne bi se smio koristiti nedostatak potpune znanstvene spoznaje kao razlog odgađanja mjera u cilju sprečavanja ili smanjenja na minimum takve prijetnje,

Ukazujući nadalje da je temeljni zahtjev za očuvanje biološke raznolikosti očuvanje ekosustava i prirodnih staništa in-situ te održavanje i obnavljanje populacije vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju,

Uočavajući, nadalje, da ex-situ mjere također imaju važnu ulogu, prvenstveno u zemlji podrijetla,

Priznajući usku i tradicionalnu ovisnost mnogih zavičajnih i lokalnih zajednica tradicionalnog načina života o biološkim izvorima, kao i želju da se pravedno dijele dobrobit koje proistječu iz primjene tradicionalnih znanja, inovacija i postupaka važnih za očuvanje biološke raznolikosti i održivog korištenja njenih komponenti,

Priznajući također vitalnu ulogu koju igraju žene u očuvanju i održivoj korištenju biološke raznolikosti te potvrđujući potrebu za punim učešćem žena u svim razinama kreiranja i ostvarenja politike očuvanja biološke raznolikosti,

Naglašavajući važnost i potrebu promidžbe međunarodne, regionalne i globalne suradnje između država i međuvladinih organizacija s nevladinim sektorom, na očuvanju biološke raznolikosti i održivom korištenju njenih komponenti,

Potvrđujući da se može očekivati kako će osiguranje novih i dodatnih financijskih izvora i odgovarajućeg pristupa dotičnim tehnologijama izvršiti značajnu promjenu u sposobnostima svijeta da riješi pitanje gubitka biološke raznolikosti,

Potvrđujući nadalje da su potrebne posebne mjere, kako bi se udovoljilo potrebama zemalja u razvoju, uključujući i odredbe o novim i dodatnim financijskim izvorima kao i odgovarajući pristup primjerenim tehnologijama,

Uočavajući s tim u vezi posebne uvjete najnerazvijenijih zemalja i malih otočnih država,

Potvrđujući da su potrebne znatne investicije kako bi se očuvala biološka raznolikost, te da se od tih investicija očekuje širok raspon ekološke, ekonomske i socijalne dobrobiti,

Priznajući da ekonomski i socijalni razvoj, te iskorjenjivanje siromaštva predstavlja prve i premostive prioritete zemalja u razvoju,

Svjesne da je očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti od ključnog značaja za zadovoljenje prehrambenih, zdravstvenih i drugih potreba rastuće svjetske populacije, za što je neophodna mogućnost pristupa i raspodjeli genetskih izvora i tehnologija,

Uočavajući napokon da će očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti učvrstiti prijateljske odnose među državama i doprinjeti miru u svijetu,

Želeći ojačati i dopuniti postojeće međunarodne sporazume za očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje njenih komponenti,

Odlučne da zaštite i održivo koriste biološku raznolikost na dobrobit sadašnjih i budućih generacija, sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

CILJEVI

Ciljevi ove Konvencije, koje treba provoditi u skladu s njenim relevantnim odredbama, jesu očuvanje biološke raznolikosti, održivo korištenje njenih komponenti te pravedna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora, na način koji uključuje prikladan pristup genetskim izvorima kao i prijenos odgovarajućih tehnologija, uzevši u obzir sva prava nad tim izvorima i tehnologijama, kao i način koji uključuje odgovarajuće financiranje.

Članak 2.

UPOTREBA TERMINA

Za potrebe ove Konvencije:

»*Biološka raznolikost*« je sveukupnost svih živućih organizama koji su sastavni dijelovi kopnenih, morskih i drugih vodenih ekosustava i ekoloških kompleksa; te uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, te raznolikost između ekosustava.

»*Biološki izvori*« uključuju genetske izvore, organizme ili dijelove organizama, populacije ili neke druge biotičke komponente ekosustava sa stvarnom ili potencijalnom upotrebom ili vrijednošću za čovječanstvo.

»*Biotehnologija*« je svaka tehnologija koja koristi biološke sustave, žive organizme ili njihove dijelove, za proizvodnju ili promjenu proizvoda ili procesa za posebnu namjenu.

»*Zemlja porijekla genetskih izvora*« je zemlja koja posjeduje genetske izvore u in-situ uvjetima.

»*Zemlja snabdjevač genetskim izvorima*« je zemlja koja snabdjeva genetskim materijalima sakupljenim iz in-situ izvora, uključujući populaciju i divljih i udomaćenih vrsta, ili uzetih iz ex-situ izvora koji mogu ili ne moraju poticati iz te zemlje.

»*Udomaćene ili kultivirane vrste*« su vrste na čiji je proces evolucije djelovao čovjek kako bi udovoljio svojim potrebama.

»*Ekosustav*« je dinamičan kompleks zajednica biljaka, životinja i mikroorganizama i njihovoga neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica.

»*Ex-situ očuvanje*« je očuvanje komponenti biološke raznolikosti izvan njihovih prirodnih staništa.

»*Genetski materijal*« je biljni, životinjski i mikrobn materijal i drugi materijali koji sadrže funkcionalne jedinice nasljeđa.

»*Genetski izvori*« su genetski materijali stvarne ili potencijalne vrijednosti.

»*Stanište*« je prostor ili mjesto gdje se organizam ili populacija prirodno pojavljuju.

»*In-situ uvjeti*« su uvjeti u kojima egzistiraju genetski izvori unutar ekosustava i prirodnih staništa, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta, okruženje u kome su razvili svoja specifična svojstva.

»*In-situ očuvanje*« je očuvanje ekosustava i prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta u okruženju u kome su razvili svoja specifična svojstva.

»*Zaštićeno područje*« je zemljopisno određeno područje koje je namijenjeno, ili vođeno i upravljano na način da se postignu specifični ciljevi zaštite.

»*Organizacija regionalne ekonomske integracije*« je organizacija osnovana od strane suverenih država u dotičnoj regiji, na koju su njene države članice prenijele nadležnosti po predmetima koje regulira ova Konvencija, a koja u skladu s internim postupcima ima sva ovlaštenja da potpiše, potvrdi (ratificira), prihvati, odobri ili pristane na istu.

»*Održivo korištenje*« je korištenje komponenti biološke raznolikosti, na način i u obimu koji ne vodi propadanju biološke raznolikosti, na način kojim se održava njen potencijal, kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja.

»*Tehnologija*« uključuje biotehnologiju.

Članak 3.

NAČELA

Države, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i načelima međunarodnog prava, imaju suvereno pravo korištenja svih vlastitih izvora u skladu s vlastitom politikom o okolišu, te su odgovorne osigurati, da aktivnosti koje se odvijaju unutar njene nadležnosti ili kontrole, ne izazivaju štete po okoliš drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti.

Članak 4.

DJELOKRUG NADLEŽNOSTI

Ovisno o pravima drugih država, te ukoliko nije izričito drukčije navedeno u ovoj Konvenciji, odredbe ove Konvencije primjenjuju se u odnosu na svaku ugovornu stranku:

(a) U slučaju komponenti biološke raznolikosti na područjima unutar nacionalne nadležnosti,

(b) U slučaju procesa i aktivnosti, bez obzira gdje se njihov učinak pojavi, a koje se provode pod njenom nadležnošću i kontrolom, unutar područja njene nacionalne nadležnosti ili izvan granica nacionalne nadležnosti.

Članak 5.

SURADNJA

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, surađivati s drugim ugovornim strankama izravno, ako je prikladno ili preko odgovarajućih međunarodnih organizacija, za područja koja su izvan nacionalne nadležnosti, kao i o drugim predmetima od zajedničkog interesa na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti.

Članak 6.

OPĆE MJERE ZA OČUVANJE I ODRŽIVO KORIŠTENJE

Svaka će ugovorna stranka u skladu sa svojim posebnim uvjetima i mogućnostima:

(a) Razviti nacionalne strategije, planove ili programe za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili u tu svrhu usvojiti već postojeće strategije, planove ili programe, koji će odraziti, između ostalog, mjere planirane ovom Konvencijom, važne za ugovornu stranku o kojoj se radi,

(b) Uklopiti, koliko je to moguće i prikladno, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti u odgovarajuće sektorske i međusektorske planove, programe i politiku.

Članak 7.

UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, a napose u smislu članka 8. do 10.:

(a) Identificirati komponente biološke raznolikosti važne za njeno očuvanje i održivo korištenje, vodeći brigu o indikativnoj listi kategorija navedenih u Dodatku I.,

(b) Pratiti, kroz uzimanje uzoraka i druge tehnike, komponente biološke raznolikosti identificirane u skladu s podstavkom (a) gore, obraćajući naročito pažnju na one kojima su potrebne hitne mjere očuvanja, kao i one koje nude najveći potencijal za održivo korištenje,

(c) Utvrditi procese i kategorije aktivnosti za koje se pretpostavlja da imaju, ili mogu imati, loš utjecaj na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te pratiti njihov utjecaj kroz uzimanje uzoraka ili druge tehnike,

(d) Održavati i organizirati podatke dobivene aktivnostima utvrđivanja i praćenja, kroz bilo koji mehanizam u skladu s podstavcima (a), (b) i (c) gore.

Članak 8.

IN-SITU OČUVANJE

Svaka ugovorna stranka će, koliko je to moguće i prikladno:

(a) Utemeljiti sustav zaštićenih područja ili područja gdje treba primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,

(b) Razviti, gdje je potrebno, smjernice za odabir, utemeljenje i upravljanje zaštićenim područjima ili područjima gdje je potrebno primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,

(c) Voditi ili upravljati biološkim izvorima važnim za očuvanje biološke raznolikosti, bez obzira da li se nalaze unutar ili izvan zaštićenih područja, s ciljem da se osigura njihovo očuvanje i održivo korištenje,

(d) Promicati zaštitu ekosustava, prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje populacije vrsta koje su sposobne za opstanak u prirodnom okruženju,

(e) Promicati održiv i za okoliš prihvatljiv razvoj u područjima koja graniče sa zaštićenim područjima, s ciljem daljnje zaštite tih područja,

(f) Obnoviti i ponovo uspostaviti narušene ekosustave te promicati oporavak ugroženih vrsta, između ostalog, kroz razvoj i provedbu planova i ostalih strategija upravljanja,

(g) Utemeljiti ili podržati načine vođenja, upravljanja ili kontrole rizika pri korištenju i oslobađanju živih modificiranih organizama koji su rezultat biotehnologije, a koji bi mogli nepovoljno djelovati na okoliš i zdravlje ljudi i utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti,

(h) Spriječiti uvođenje te kontrolirati ili iskorijeniti one strane vrste koje ugrožavaju ekosustave, staništa ili vrste,

(i) Nastojati osigurati uvjete potrebne za usklađivanje sadašnjeg korištenja i očuvanja biološke raznolikosti te održivog korištenja njenih komponenata,

(j) U skladu s nacionalnim zakonodavstvom poštovati, štiti i podržavati znanja, inovacije i običaje zavičajnih i lokalnih zajednica koje utjelovljuju tradicionalan način života, važan za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te promicati njihovu širu primjenu uz odobrenje i uključivanje nosilaca tih znanja, inovacija i običaja i poticati pravednu razdiobu dobiti nastalih korištenjem takvih znanja, inovacija i običaja,

(k) Razviti ili održavati potrebno zakonodavstvo i/ili druge propise, kojima se uređuje zaštita ugroženih vrsta i populacija,

(l) Voditi i upravljati odgovarajućim postupcima i kategorijama aktivnosti na osnovi članka 7., tamo gdje je utvrđen značajan nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,

(m) Suradivati u pribavljanju financijske i druge pomoći za in-situ zaštitu, kako je navedeno u podstavcima (a) do (l) gore, a posebno za zemlje u razvoju.

Članak 9.

EX-SITU OČUVANJE

Svaka ugovorna stranka će, ukoliko je to moguće ili prikladno, a prvenstveno s ciljem ispunjenja in-situ mjera:

(a) Usvojiti mjere za ex-situ očuvanje komponenti biološke raznolikosti, prvenstveno u zemlji podrijetla tih komponenti,

(b) Utvrditi i podržati mogućnosti za ex-situ očuvanje i istraživanja na biljkama, životinjama i mikroorganizmima, prvenstveno u zemlji porijekla genetskih izvora,

(c) Usvojiti mjere za oporavak i obnavljanje ugroženih vrsta te ponovo uvođenje istih u njihova prirodna staništa pod odgovarajućim uvjetima,

(d) Voditi i upravljati sakupljanjem bioloških izvora iz prirodnih staništa za ex-situ zaštitu, kako se ne bi ugrožavali ekosustavi i in-situ populacije i vrste, osim tamo gdje je potrebna privremena primjena ex-situ mjera, u skladu s podstavkom (c) gore,

(e) Suradivati u osiguravanju financijske i druge potpore za ex-situ zaštitu, navedene u podstavcima (a) do (d) gore, te u utemeljenju i provođenju ex-situ zaštitnih mjera u zemljama u razvoju.

Članak 10.

ODRŽIVO KORIŠTENJE KOMPONENTI BIOLOŠKE

RAZNOLIKOSTI

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno:

(a) Uključiti brigu o zaštiti i održivom korištenju bioloških izvora prilikom donošenja odluka na nacionalnoj razini,

(b) Usvojiti mjere vezane za korištenje bioloških izvora, kako bi se izbjegao ili sveo na minimum nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,

(c) Štititi i poticati uobičajeno korištenje bioloških izvora u skladu sa tradicijom i kulturom, sukladno zahtjevima za očuvanje i održivo korištenje,

(d) Podržati zavičajno stanovništvo pri razvoju i primjeni postupaka oporavka u narušenim područjima sa smanjenom biološkom raznolikošću,

(e) Poticati suradnju između nadležnih državnih tijela i privatnog sektora u razvoju metoda za održivo korištenje bioloških izvora.

Članak 11.

POTICAJNE MJERE

Svaka će ugovorna stranka, koliko god je to moguće i prikladno, usvojiti ekonomski i socijalno usklađene mjere koje djeluju poticajno na očuvanje i održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti.

Članak 12.

ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA I OBUČAVANJA

Ugovorne stranke će, uzevši u obzir posebne potrebe zemalja i razvoju:

(a) Utvrditi u provoditi programe znanstvenog i tehničkog obrazovanja i obučavanja o mjerama za utvrđivanje, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti i njenih komponenti, te osigurati potporu takvom obrazovanju i obuci za posebne potrebe zemalja u razvoju,

(b) Promicati i poticati istraživanja koja doprinose očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, posebno u zemljama u razvoju, u skladu s odlukama Konferencije stranaka donesenim na osnovi preporuka Pomoćnoga znanstvenog tijela, Tehničkog i Tehnološkog savjeta,

(c) Pridržavajući se odredbi članka 16., 18. i 20., unapređivati i surađivati u korištenju znanstvenih dostignuća u istraživanjima biološke raznolikosti na razvijanju metoda za očuvanje i održivo korištenje bioloških izvora.

Članak 13.

OBRAZOVANJE JAVNOSTI I SVIJESTI

Ugovorne će stranke:

(a) Promicati i poticati shvaćanje važnosti očuvanja biološke raznolikosti, mjera koje su za to potrebne, kao i promidžbu istih kroz medije, te uključivanje ovih tema u obrazovne programe, i

(b) Suradivati, koliko je moguće, s ostalim državama i međunarodnim organizacijama u razvoju programa obrazovanja i javne svijesti, u pogledu očuvanja i održivog korištenja bioloških raznolikosti.

Članak 14.

PROCJENA UTJECAJA I SMANJIVANJE ŠTETNIH UTJECAJA

1. Svaka stranka će, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) Uvoditi odgovarajuće postupke za procjenu utjecaja planiranih projekata na okoliš koji bu mogli imati nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost, s ciljem da se takav utjecaj izbjegne ili umanj, te će gdje je to prikladno, omogućiti sudjelovanje javnosti u takvim postupcima,
- (b) Uvesti odgovarajuće mjere kojima se osigurava da se vodi računa o posljedicama po okoliš programa i politike koji bi mogli imati značajan negativan utjecaj na biološku raznolikost,
- (c) Promicati, na bazi reciprociteta, obavještanje, razmjenu informacija i konzultacije o aktivnostima pod njihovom nadležnosti ili kontrolom, koje bi mogle značajno nepovoljno djelovati na biološku raznolikost drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti, te poticati zaključivanje bilateralnih, regionalnih ili multilateralnih sporazuma, već prema mogućnostima,
- (d) U slučaju prijeteće ozbiljne opasnosti ili štete po biološku raznolikost na područjima pod nadležnošću drugih država ili područjima izvan granica nacionalne nadležnosti, a koje bi proizašle pod njezinom nadležnošću ili kontrolom, potrebno je odmah obavijestiti potencijalno ugrožene države, te potaknuti aktivnosti da se spriječi ili smanji takva opasnost ili šteta,
- (e) Promicati nacionalne sporazume za hitno reagiranje na aktivnosti ili događaje, kako one uzrokovane prirodnim putem tako i drukčije, a koje predstavljaju prijeteću opasnost po biološku raznolikost, te poticati međunarodnu suradnju da se podupru takvi nacionalni napori, i tamo gdje je prikladno, a države ili regionalne ekonomske integracijske organizacije su se složile, utvrditi zajedničke moguće planove,

2. Konferencija stranaka će ispitati, na osnovi istraživanja koje treba provesti, pitanje odgovornosti i naknade, uključivši obnovu i nadoknadu štete nanesene biološkoj raznolikosti, osim kad ta odgovornost predstavlja isključivo unutarnju stvar.

Članak 15.

PRISTUP GENETSKIM IZVORIMA

1. Priznajući suverena prava država nad svojim prirodnim izvorima, nacionalne vlade su ovlaštene određivati i regulirati nacionalnim zakonodavstvom pristup genetskim izvorima.
2. Svaka će ugovorna stranka nastojati stvoriti uvjete da se omogući pristup genetskim izvorima, u cilju razboritog korištenja okoliša od strane drugih ugovornih stranaka, bez nametanja ograničenja suprotno ciljevima ove Konvencije.
3. U cilju ove Konvencije, pod genetskim izvorima koje osigurava ugovorna stranka, a o kojima je riječ u ovom članku i članku 16. i 19., podrazumijevaju se samo oni izvori koje osigurava ugovorna stranka, a to su zemlje podrijetla tih izvora ili stranke koje su stekle genetske izvore u skladu s ovom Konvencijom.

4. Pristup, tamo gdje je odobren, odvijat će se na osnovi zajedničkih dogovorenih uvjeta u skladu s odredbama ovoga članka.
5. Pristup genetskim izvorima mora unaprijed odobriti ugovorna stranka koja pruža takve izvore, ukoliko to nije drukčije odredila dotična stranka.
6. Svaka ugovorna stranka nastojat će izraditi u provesti znanstvena istraživanja na genetskim izvorima, koje osiguravaju ugovorne stranke, koliko je to moguće uz uključivanje tih ugovornih stranaka.
7. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, u skladu sa člankom 16. i 19., a gdje je potrebno da se kroz financijski mehanizam utvrđen u članku 20. i 21. s ugovornom strankom koja je takve izvore osigurala, podijele rezultati istraživanja i razvoja, kao i koristi na poštenoj ili pravednoj osnovi. Takva će se podjela izvršiti na osnovi zajednički utvrđenih uvjeta.

Članak 16.

PRISTUP I PRIJENOS TEHNOLOGIJE

1. Svaka ugovorna stranka, priznajući da tehnologija uključuje i biotehnologiju te da, i pristup i prijenos tehnologije među ugovornim strankama, predstavljaju osnovne elemente za postizanje ciljeva ove Konvencije, preuzima u skladu s odredbama ove Konvencije obvezu da osigura i/ili omogući pristup i prijenos tehnologija bitnih za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili upotrebu drugih genetskih izvora drugim ugovornim strankama, ne pričinjavajući veće štete po okoliš.
2. Zemljama u razvoju biti će omogućen i/ili olakšan pristup i prijenos tehnologije naveden u stavku 1, pod poštenim i najpovoljnijim, te koncesionalnim i preferencijalnim uvjetima, ako su zajednički dogovoreni i potrebni, u skladu sa financijskim mehanizmom utvrđenim u člancima 20. i 21. Ukoliko tehnologija podliježe patentima i drugim intelektualnim vlasničkim pravima, takav će pristup i prijenos biti osiguran pod uvjetima koji priznaju i koji su sukladni s odgovarajućom i učinkovitom zaštitom intelektualnih vlasničkih prava. Primjena ovog stavka bit će u skladu sa stavkom 3., 4. i 5. dolje.
3. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da ugovornim strankama, posebice onima koje su zemlje u razvoju, a koje pružaju genetske izvore, bude omogućen pristup i prijenos tehnologije koja se koristi ovim izvorima, pod zajednički dogovorenim uvjetima, uključivši, ako je potrebno, tehnologiju zaštićenu patentima ili drugim pravima intelektualnog vlasništva, kroz odredbe članka 20. i 21., a u skladu s međunarodnim pravom i stavkom 4. i 5., dolje.
4. Svaka ugovorna stranka provesti će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da u privatnom sektoru omogući pristup, zajednički razvoj i prijenos tehnologije navedene u stavku 1. gore, kako bi bili od koristi i državnim institucijama i privatnom sektoru zemalja u razvoju i u tom smislu izvršavali obaveze uključene u stavku 1., 2. i 3., gore.
5. Ugovorne stranke, priznajući da patenti i druga prava intelektualnog vlasništva mogu utjecati na provođenje ove Konvencije, surađivat će u tom pogledu u skladu s nacionalnim

zakonodavstvom i međunarodnim pravom kako bi se osiguralo da ta prava predstavljaju potporu, a ne suprotnost ciljevima ove Konvencije.

Članak 17.

RAZMJENA INFORMACIJA

1. Ugovorne stranke omogućit će razmjenu informacija, iz svih izvora dostupnih javnosti, koje se odnose na zaštitu i održivo korištenje biološke raznolikosti, uzevši u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju.

2. Takva razmjena informacija obuhvatit će i razmjenu rezultata tehničkih, znanstvenih i socijalno-ekonomskih istraživanja, kao i informacija o programima obučavanja i praćenja, specijaliziranih znanja, urođenih i tradicionalnih znanja kao takvih, i u kombinaciji s tehnologijama o kojima je riječ u članku 16. stavku 1. Gdje je to moguće, uključivati će također povrat informacija.

Članak 18.

TEHNIČKA I ZNANSTVENA SURADNJA

1. Ugovorne stranke promicati će međunarodnu tehničku i znanstvenu suradnju na području očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, kroz odgovarajuće međunarodne i nacionalne institucije.

2. Svaka ugovorna stranka radit će na promidžbi tehničke i znanstvene suradnje s drugim ugovornim strankama, posebno zemljama u razvoju, u provedbi ove Konvencije, između ostalog, i kroz razvoj i ostvarenje nacionalne politike. U promicanju takve suradnje, posebnu pažnju treba posvetiti razvoju i jačanju nacionalnih mogućnosti, kroz osposobljavanje stručnjaka i institucija.

3. Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi kako izraditi mehanizam za omogućavanje i promicanje tehničke i znanstvene suradnje.

4. Ugovorne će stranke, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i politikama, poticati i razvijati metode suradnje za razvoj i primjenu tehnologija, uključivši domaće i tradicionalne tehnologije, u skladu s ciljevima ove Konvencije. U tu svrhu, ugovorne će stranke također promicati suradnju u obučavanju i razmjeni stručnjaka.

5. Ugovorne stranke će na osnovi zajedničkog sporazuma promicati utvrđivanje programa zajedničkih istraživanja i zajedničkih ulaganja u razvoj tehnologije prikladnih za ciljeve ove Konvencije.

Članak 19.

RUKOVANJE BIOTEHNOLOGIJOM I RAZDIOBA DOBROBITI

1. Svaka ugovorna stranka poduzeti će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, kojima bi se ugovornim strankama koje pružaju izvore za biotehnoška

istraživanja pružila mogućnost da i one učinkovito sudjeluju u tim istraživanjima, a naročito ugovornim strankama zemljama u razvoju, te ako je moguće da se te aktivnosti vrše kod njih.

2. Svaka će ugovorna stranka poduzeti sve praktične mjere da se ugovornim strankama a posebno zemljama u razvoju, na poštenoj i pravednoj osnovi, omogući i unaprijedi pristup rezultatima i dobitima koja proizlazi iz biotehnologije utemeljene na genetskim izvorima koje te stranke osiguravaju. Taj će pristup biti moguć pod zajedničkim dogovorenim uvjetima.

3. Stranke će razmotriti potrebu i modalitete protokola, koji navodi odgovarajuće postupke, uključujući posebno unaprijed najavljeni sporazum na području sigurnog prijenosa rukovanja i korištenja svih živih modificiranih organizama proizvedenih postupcima biotehnologije, a koji mogu negativno utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

4. Svaka će ugovorna stranka izravno ili na zahtjev neke fizičke ili pravne osobe pod svojom nadležnošću, koja osigurava organizme o kojima je riječ u stavku 3., snabdijeti tu ugovornu stranku svim raspoloživim informacijama o korištenju i propisima o sigurnosti, potrebnim za rukovanje takvim organizmima, kao i svim raspoloživim informacijama o mogućem negativnom utjecaju specifičnih organizama na ugovornu stranku, u kojoj će dotični organizmi biti uvedeni.

Članak 20.

FINANCIJSKI IZVORI

1. Svaka se ugovorna stranka obvezuje, da će u skladu sa svojim nacionalnim planovima, prioritetima i programima, osigurati prema svojim mogućnostima, financijsku potporu i poticati one nacionalne aktivnosti, koje su namijenjene postizanju ciljeva ove Konvencije.

2. Stranke razvijene zemlje osigurat će nove i dodatne financijske izvore, kako bi strankama zemljama u razvoju omogućile da u potpunosti ispune rastuće troškove za izvršavanje obaveza koje proizlaze iz ove Konvencije, te uživati korist njenih odredbi, koji troškovi su dogovoreni između stranke zemlje u razvoju i institucionalne strukture spomenute u članku 21., u skladu s politikom, strategijom, programom prioriteta i kriterijem prikladnosti te indikativnom listom rastućih troškova, koju utvrđuje Konferencija stranaka. Ostale stranke, uključujući i zemlje koje prolaze proces prelaska na tržišnu ekonomiju, mogu dobrovoljno preuzeti obaveze stranaka razvijenih zemalja.

U smislu ovoga članka, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi listu stranaka razvijenih zemalja kao i ostalih zemalja, koje dobrovoljno preuzimaju obaveze stranaka razvijenih zemalja. Konferencija stranaka će povremeno preispitati i, ako je potrebno, izmijeniti listu. Također će se poticati doprinos iz drugih zemalja i izvora na dobrovoljnoj osnovi. Pri ispunjavanju ovih obaveza uzet će u obzir potrebu primjerenosti, predvidivosti i pravovremenog protoka sredstava, kao i važnost podjele tereta između stranaka uključenih u listu.

3. Stranke razvijene zemlje mogu također pribaviti, a stranke zemlje u razvoju koristiti, financijske izvore vezane na ostvarenje ove Konvencije putem bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih kanala.

4. Obim u kojem će stranke zemlje u razvoju učinkovito izvršavati svoje obveze po ovoj Konvenciji, ovisit će o učinkovitom izvršavanju obaveza stranaka razvijenih zemalja ovisno o financijskim izvorima i prijenosu tehnologije, te treba ozbiljno uzeti u obzir činjenicu da ekonomski i socijalni razvoj kao i iskorjenjivanje siromaštva predstavljaju prve i premostive prioritete stranaka zemalja u razvoju.

5. Stranke će naročito voditi računa o specifičnim potrebama i posebnim situacijama najnerazvijenih zemalja u njihovim aktivnostima u vezi s financiranjem i prijenosom tehnologije.

6. Ugovorne će stranke također uzeti u obzir posebne uvjete, koji su rezultat ovisnosti o raspodjeli i smještaju biološke raznolikosti kod stranaka zemalja u razvoju, a posebno malih otočnih država.

7. Pažnju treba, također, posvetiti specifičnoj situaciji zemalja u razvoju, uključivši i one koje imaju najranjiviji okoliš, poput onih sa sušnim i polusušnim zonama, obalnim i planinskim područjima.

Članak 21.

FINANCIJSKI MEHANIZAM

1. Ustanovit će se mehanizam za osiguranje financijskih izvora za stranke zemlje u razvoju u cilju ove Konvencije, na bazi dotacija ili koncesija, čiji su osnovni elementi opisani u ovom članku. Mehanizam će funkcionirati pod nadležnošću, i vodstvom Konferencije stranaka, kojoj će biti odgovoran u smislu ove Konvencije. Operacije mehanizma vršit će institucionalna struktura koju odredi Konferencija stranaka na svom prvom sastanku. U cilju ove Konvencije Konferencija stranaka odredit će politiku, strategiju, program prioriteta i prikladne kriterije u vezi s pristupom i korištenjem takvih izvora. Doprinosi će uzeti u obzir potrebu predvidivosti, odgovarajućeg i pravovremenog protoka sredstava o kojima je riječ u članku 20., u skladu sa visinom sredstava koju će periodično odrediti Konferencija stranaka, te važnosti podjele tereta među strankama uključenim u listu navedenu u članku 20. stavku 2. Dobrovoljne doprinose mogu također dati stranke zemalja u razvoju, kao i druge zemlje i izvori.

Mehanizam će funkcionirati u okviru demokratskog i otvorenog sustava upravljanja.

2. U skladu s ciljevima ove Konvencije, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku odrediti politiku, strategiju i program prioriteta, kao i detaljne kriterije i smjernice za odgovarajući pristup i korištenje financijskih izvora, uključivši redovito praćenje i vrednovanje takvog korištenja. Konferencija stranaka odredit će aranžmane ispunjenje stavka 1. gore, nakon konzultacije s institucionalnom strukturom kojoj je povjerena operacionalizacija financijskog mehanizma.

3. Konferencija stranaka će preispitati učinkovitost mehanizma utvrđenog u ovom članku, uključivši kriterije i smjernice navedene u stavku 2. gore, ali najranije dvije godine nakon stupanja ove Konvencije na snagu, a nakon toga redovito. Na osnovu tog preispitivanja poduzet će odgovarajuće korake u cilju poboljšanja učinkovitosti mehanizma, ako je potrebno.

4. Ugovorne stranke će razmotriti mogućnost osnaženja postojećih financijskih institucija, kako bi se osigurali financijski izvori za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

Članak 22.

ODNOS S DRUGIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

1. Odredbe ove Konvencije neće utjecati na prava i obveze bilo koje ugovorne stranke, koje proizlaze iz nekog već postojećega međunarodnog sporazuma, osim ukoliko bi ispunjenje tih prava i obveza uzrokovalo ozbiljnu štetu ili prijetnju biološkoj raznolikosti.

2. Ugovorne stranke će provoditi ovu Konvenciju u svezi zaštite mora, dosljedno pravima i obvezama država preuzetim na osnovu prava mora.

Članak 23.

KONFERENCIJA STRANAKA

1. Konferencija stranaka je ovime osnovana. Prvi sastanak Konferencije stranaka saziva izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda, najkasnije u roku od godine dana kako je ova Konvencija stupila na snagu. Nakon toga će se redovni sastanci Konferencije stranaka održavati u redovnim intervalima, koje Konferencija odredi na svom prvom sastanku.

2. Izvanredni sastanci ugovornih stranaka održavat će se kad Konferencija utvrdi da je potrebno, ili na pismeni zahtjev jedne od stranaka, pod uvjetom da u roku od šest mjeseci kako ih je Tajništvo obavijestilo o zahtjevu, isti podrži barem jedna trećina stranaka.

3. Konferencija stranaka će konsenzusom dogovoriti i usvojiti pravila postupka u svoje ime i u ime nekoga pomoćnog tijela koje može osnovati, kao i financijske propise koji reguliraju financiranje Tajništva. Na svakom redovnom sastanku usvojit će se proračun za financijsko razdoblje do sljedećega redovnog sastanka.

4. Konferencija stranaka će pratiti provođenje ove Konvencije i u tu svrhu će:

a) Utvrditi formu i vremenske intervale za prijenos informacija koje je potrebno dostaviti u skladu sa člankom 26., razmotriti tu informaciju, kao i izvještaje dostavljene od strane pomoćnog tijela,

b) Prosuđivati znanstvene, tehničke i tehnološke savjete o biološkoj raznolikosti, pripremljene u skladu sa člankom 25.,

c) Razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, protokole u skladu sa člankom 28.,

d) Razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, u skladu s člankom 29. i 30. amandmane na ovu Konvenciju i njene Dodatke,

e) Razmotriti amandmane svim protokolima, kao i Dodacima istih, te ukoliko je tako odlučeno, preporučiti strankama u dotičnom protokolu njihovo usvajanje,

- f) Razmotriti i usvojiti, u skladu sa člankom 30. dopune Dodataka ovoj Konvenciji,
- g) Osnovati pomoćna tijela, posebno za pribavljanje znanstvenih i tehničkih savjeta koji se smatraju potrebnim za provođenje ove Konvencije,
- h) Kontaktirati, putem Tajništva, s izvršnim tijelima Konvencije koja se bave predmetima obuhvaćenim ovom Konvencijom, kako bi se utvrdili odgovarajući oblici suradnje s njima,
- i) Razmotriti i poduzeti bilo koje dodatne korake koji mogu biti potrebni za postizanje ciljeva ove Konvencije, a na temelju iskustva stečenog kroz njezinu primjenu.

5. Ujedinjeni narodi i njihove specijalizirane agencije i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i svaka država koja nije stranka u ovoj Konvenciji, može biti prisutna na sastancima Konferencije stranaka kao promatrač. Svako drugo tijelo ili agencija, bez obzira da li vladina ili nevladina, kvalificirana na polju očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, a koja je obavijestila Tajništvo o svojoj želji da bude prisutna na sastanku Konferencije stranaka u svojstvu promatrača može biti primljena osim ukoliko najmanje jedna trećina prisutnih stranaka nije protiv. Primanje i sudjelovanje promatrača podliježe pravilima postupka koje je usvojila Konferencija stranaka.

Članak 24.

TAJNIŠTVO

1. Tajništvo se ovime osniva. Njegove funkcije bit će sljedeće:

- a) Pripremanje i opsluživanje sastanaka Konferencije stranaka predviđenih u članku 23.,
- b) Izvršavanje funkcija koje su mu povjerene bilo kojim protokolom,
- c) Pripremanje izvještaja o izvršenju svojih funkcija po ovoj Konvenciji, i njihovo podnošenje Konferenciji stranaka,
- d) Koordiniranje s drugim odgovarajućim međunarodnim tijelima, a posebno stupanje u administrativne i ugovorne aranžmane koji mogu biti potrebni za učinkovito obavljanje njegovih funkcija,
- e) Izvršavanje drugih funkcija koje odredi Konferencija stranaka.

2. Na svom prvom redovnom sastanku, Konferencija stranaka će izabrati Tajništvo između onih postojećih međunarodnih organizacija, koje su iskazale svoju spremnost da vrše funkciju Tajništva po ovoj Konvenciji.

Članak 25.

POMOĆNO TIJELO ZA ZNANSTVENE, TEHNIČKE I TEHNOLOŠKE SAVJETE

1. Ovime se osniva pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete, koje će Konferencija stranaka, kao i njena druga pomoćna tijela, opskrbljivati pravovremenim savjetima u vezi s provođenjem ove Konvencije. U tom će tijelu moći sudjelovati sve stranke

i bit će multidisciplinirano. Ono će uključivati predstavnike država, stručne za određeno područje znanja. Redovno će obavještavati Konferenciju stranaka o svim aspektima svog rada.

2. Pod nadležnošću, a u skladu sa smjernicama koje je postavila Konferencija stranaka, te na njen zahtjev, ovo će tijelo:

- a) Pružiti znanstvene i tehničke procjene statusa biološke raznolikosti,
- b) Pripremiti znanstvene i tehničke procjene učinaka mjera poduzetih u skladu s odredbama ove Konvencije,
- c) Utvrditi nove, učinkovite i vrhunske tehnologije i znanja u vezi očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, te pružati savjete o načinima i sredstvima promicanja razvoja i/ili prijenosa tehnologija,
- d) Dati savjet o znanstvenim programima i međunarodnoj suradnji u istraživanjima i razvoju vezano na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, i
- e) Odgovoriti na znanstvena, tehnička, tehnološka i metodološka pitanja, koja Konferencija stranaka i njena pomoćna tijela mogu postaviti ovom tijelu.

3. Funkcije, reference, organizaciju i djelovanje ovog tijela može dalje razraditi Konferencija stranaka.

Članak 26.

IZVJEŠTAJI

Svaka ugovorna stranka će u vremenskim razmacima koje odredi Konferencija stranaka, podnijeti Konferenciji stranaka izvještaje o mjerama koje je poduzela na ispunjenju odredbi ove Konvencije i njihove učinkovitosti u postizanju ciljeva ove Konvencije.

Članak 27.

RJEŠAVANJE SPOROVA

1. U slučaju spora između ugovornih stranaka u svezi s tumačenjem ili primjenom ove Konvencije, stranke u sporu potražiti će rješenje u pregovorima.

2. Ukoliko stranke u sporu ne postignu sporazum pregovorima, one zajednički mogu potražiti dobre usluge ili zahtijevati posredovanje treće stranke.

3. Prilikom ratifikacije, prihvaćanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, država ili organizacija regionalne ekonomske integracije može dati pismenu izjavu depozitaru, da u slučaju spora koji nije riješen u skladu sa stavkom 1 ili 2, prihvaća jedan ili oba od sljedećih sredstava rješavanja spora kao obvezne:

- a) Arbitražu u skladu s postupkom navedenim u Dijelu 1. Dodatka II.,

b) Podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde.

4. Ako stranke u sporu, u skladu sa stavkom 3. nisu prihvatile isti ili neki od postupaka, spor će biti predan na mirenje u skladu s Dijelom 2. Dodatka II., ukoliko se stranke drukčije ne slože.

5. Odredbe ovoga članka primjenjivat će se u vezi sa svim protokolima, osim ukoliko u samom protokolu nije drukčije dogovoreno.

Članak 28.

USVAJANJE PROTOKOLA

1. Ugovorne stranke će surađivati u izradi i usvajanju protokola ovoj Konvenciji.

2. Protokoli će biti usvojeni na sastanku Konferencije stranaka.

3. Tekst svakoga predloženog protokola Tajništvo će priopćiti ugovornim strankama najmanje šest mjeseci prije takvog sastanka.

Članak 29.

AMANDMANI NA KONVENCIJU ILI PROTOKOLE

1. Amandmane na ovu Konvenciju može predložiti bilo koja ugovorna stranka. Amandmane na bilo koji protokol može predložiti stranka u tom protokolu.

2. Amandmani na ovu Konvenciju bit će usvojeni na sastanku Konferencije stranaka. Amandmani na bilo koji protokol bit će usvojeni na sastanku stranaka o protokolu o kojem se radi. Tekst svakoga predloženog amandmana na ovu Konvenciju ili bilo koji od protokola, osim ukoliko nije drukčije navedeno u tom protokolu, Tajništvo će priopćiti strankama u ispravi o kojoj se radi, najkasnije šest mjeseci prije sastanka na kojem se predlaže njegovo usvajanje. Tajništvo će također priopćiti predložene amandmane potpisnicima ove Konvencije radi informacije.

3. Stranke će sve poduzeti da bi se konsenzusom sporazumjele o svakom predloženom amandmanu ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu. Ako su svi naponi postizanje konsenzusa iscrpljeni, a sporazum nije postignut, amandman će kao zadnje što se može učiniti, biti usvojen dvotrećinskom većinom glasova stranaka koje su u pitanju, koje su prisutne i glasuju na sastanku, a depozitar će taj amandman dostaviti svim strankama na ratificiranje, prihvata ili odobrenje.

4. O ratificiranju, prihvatu ili odobrenju amandmana depozitar će biti pismeno obaviješten. Amandmani, koji su usvojeni u skladu sa stavkom 3., stupit će na snagu među strankama koje su ih prihvatile, i to devedeset dana nakon polaganja instrumenata o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju od strane najmanje dvije trećine ugovornih stranaka u ovoj Konvenciji ili stranaka u protokolu o kojem je riječ, osim ukoliko nije drukčije navedeno u dotičnom protokolu. Nakon toga, amandmani će stupiti na snagu za svaku drugu stranku devedeseti dan kako je ta stranka deponirala svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju amandmana.

5. U smislu ovoga članka »Stranke prisutne s pravom glasovanja« znači stranke koje su prisutne i daju svoj glas, bez obzira je li pozitivan ili negativan.

Članak 30.

USVAJANJE I IZMJENA DODATAKA

1. Dodaci ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, predstavljat će sastavni dio Konvencije ili dotičnog protokola, o čemu se već radi, i ukoliko nije izričito drukčije navedeno, pozivanje na ovu Konvenciju ili njene protokole predstavljat će istovremeno pozivanje na bilo koji Dodatak istoj. Dodaci će biti ograničeni na proceduralna, znanstvena, tehnička i upravna pitanja.

2. Osim ukoliko nije drukčije određeno u protokolu vezano na Dodatke, primijenit će se sljedeći postupak za prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu dopune Dodataka ovoj Konvenciji ili Dodataka nekom od protokola:

a) Dodaci ovoj Konvenciji ili bilo kojem od protokola predložiti će se i usvojiti u skladu s postupkom navedenim u članku 29.,

b) Svaka stranka koja nije u mogućnosti odobriti dopunu Dodataka ovoj Konvenciji ili Dodatak bilo kojem protokolu u kojem je stranka, obavijestit će o tome depozitara pismeno, u roku od godine dana kako je od depozitara primio obavijest o usvajanju. Depozitar će bez odlaganja obavijestiti sve stranke o tako primljenoj obavijesti. Stranka može u svakom momentu povući raniji prigovor, i nakon toga će Dodatak stupiti na snagu za stranku spomenutu u stavku (c),

c) Po isteku jedne godine, od datuma priopćenja o usvajanju od strane depozitara, Dodatak stupa na snagu za sve stranke u ovoj Konvenciji ili nekom od protokola, koje nisu dostavile obavijest u skladu s odredbama stavka (b) gore.

3. Prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu amandmana na Dodatak ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, podliježe istom postupku koji se primjenjuje na prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu Dodataka ovoj Konvenciji, kao i Dodataka bilo kojem od protokola.

4. Ako se dopuna Dodataka ili amandman Dodatku odnosi na amandman ovoj Konvenciji ili nekom protokolu, dopuna Dodataka ili amandman ne može stupiti na snagu tako dugo dok amandman na Konvenciju ili neki od protokola ne stupi na snagu.

Članak 31.

PRAVO GLASOVANJA

1. Svaka ugovorna stranka u ovoj Konvenciji ili nekom protokolu imat će jedan glas osim predviđenog u stavku dolje.

2. Organizacije regionalnih ekonomskih integracija, o pitanjima u okviru njihove nadležnosti, iskoristit će svoje pravo glasovanja s brojem glasova koji je jednak broju njenih država članica, koje su ugovorne stranke u ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu. Takve

organizacije neće koristiti svoje pravo glasovanja, ukoliko njene države članice koriste svoje pravo, i obratno.

Članak 32.

ODNOS IZMEĐU OVE KONVENCIJE I NJENIH PROTOKOLA

1. Država ili organizacija regionalne ekonomske integracije ne može postati stranka u protokolu, ukoliko nije ili ne postaje istovremeno ugovorna stranka u ovoj Konvenciji.
2. Odluke po bilo kojem od protokola donosit će samo stranke u tom protokolu. Ugovorne stranke koje nisu ratificirale, prihvatile ili odobrile protokol na sastanku potpisnica, u tom protokolu mogu sudjelovati samo kao promatrači.

Članak 33.

POTPISI

Ova će Konvencija biti otvorena za potpisivanje svim državama i bilo kojoj organizaciji regionalne ekonomske integracije u Rio de Janeiru, od 5. lipnja 1992. do 14. lipnja 1992., te u centrali Ujedinjenih naroda u New Yorku od 15. lipnja 1992. do 4. lipnja 1993.

Članak 34.

POTVRĐIVANJE (RATIFIKACIJA), PRIHVAT I ODOBRENJE

1. Ova Konvencija i svi protokoli podliježu ratifikaciji, prihvatu i odobrenju od strane država i organizacija regionalnih ekonomskih integracija. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju bit će položene kod depozitara.
2. Sve organizacije o kojima je riječ u stavku 1., koje postaju ugovorna stranka u ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, bez ijedne od svojih država članica koje su ugovorne stranke, bit će dužna ispuniti sve obaveze po ovoj Konvenciji ili protokolu o kojem je riječ. U slučaju takvih organizacija koje imaju jednu ili više država članica koje su ugovorne stranke u ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu, organizacija i njene države članice odlučit će o svojim pojedinačnim odgovornostima u izvršenju obaveza po ovoj Konvenciji ili protokolu, već prema tome o čemu se radi. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće biti ovlaštene istodobno iskoristiti prava po ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu.
3. U svojim ispravama o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, organizacije koje se spominju u stavku 1. gore, objavit će opseg svoje nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova Konvencija ili odnosni protokol. Ove organizacije će također obavijesiti depozitara o svim eventualnim promjenama u okviru svoje nadležnosti.

Članak 35.

PRISTUPANJE

1. Ova Konvencija kao i svi protokoli bit će otvoreni za pristup državama i organizacijama regionalne ekonomske integracije od datuma kada je Konvencija ili dotični protokol spreman za potpisivanje. Isprave pristupanja treba položiti kod Depozitara.

2. U njihovim ispravama o pristupanju, organizacije o kojima je riječ u stavku 1., objavit će opseg svojih nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova Konvencija ili dotični protokol. Ove organizacije će također obavijestiti Depozitara o svim promjenama u okviru svoje nadležnosti.

3. Odredbe članka 34. stavka 2. primjenjivt će se na organizaciji regionalne ekonomske integracije koje pristupaju ovoj Konvenciji ili nekom protokolu.

Članak 36.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ova Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.

2. Svaki protokol stupa na snagu devedesetog dana nakon polatganja broja isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju koji su navedeni u tom protokolu.

3. Za svaku ugovornu stranku koja ratificira, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od datuma kako je ta ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.

4. Svi protokoli osim ako u istima nije drugačije navedeno, stupaju na snagu za ugovornu stranku koja ratificira, prihvća ili odobrava taj protokol ili mu pristupa, nakon što je isti stupio na snagu sukladno stavku 2. gore, devedeseti dan od datuma kada je dotična ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju ili na datum kada ova Konvencija stupa na snagu za tu ugovornu stranku, što već od toga kasnije nastupi.

5. U smislu stavka 1. i 2. gore, bilo koja isprava koju je položila organizacija regionalne ekonomske integracije neće se smatrati dodatkom onima koje su položile države članice takve organizacije.

Članak 37.

REZERVE

U svezi s ovom Konvencijom nije moguće postavljati nikakve rezerve.

Članak 38.

POVLAČENJE

1. U bilo kom momentu, po isteku od dvije godine od datuma kako je ova Konvencija stupila na snagu za ugovornu stranku, dotična ugovorna stranka može se povući iz Konvencije uz pismenu obavijest depozitaru.

2. Svako takvo povlačenje nastupit će po isteku od jedne godine kako ga je depozitar primio, ili nakon kasnijeg datuma, koji može biti naveden u obavijesti o povlačenju.

3. Svaka ugovorna stranka koja se povlači iz ove Konvencije, smatrat će se da se povlači iz svih protokola u kojima je stranka.

Članak 39.

PRIVREMENI FINANCIJSKI ARANŽMANI

Pod uvjetom da je potpuno prestrukturiran u skladu sa zahtjevima članka 21., Fond pogodnosti za globalni okoliš Razvojnog programa Ujedinjenih naroda, Program za okoliš Ujedinjenih naroda i Međunarodna banka za obnovu i razvoj predstavljat će institucionalnu strukturu o kojoj je riječ u članku 21., na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove Konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka ili dok Konferencija stranaka ne odluči koja će institucionalna struktura biti određena u skladu sa člankom 21.

Članak 40.

TAJNIŠTVO PRIVREMENIH ARANŽMANA

Tajništvo koje osigurava izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda predstavljat će Tajništvo iz članka 24. stavka 2. na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove Konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka.

Članak 41.

DEPOZITAR

Generalni tajnik Ujedinjenih naroda preuzima funkcije depozitara ove Konvencije i svih protokola.

Članak 42.

VJERODOSTOJNI TEKSTOVI

Izvornik ove Konvencije, čiji je arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španjolski tekst jednako vjerodostojan, bit će položen kod generalnog tajnika Ujedinjenih naroda.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Rio de Janeiru petog lipnja tisuću devetsto devedeset druge godine.

DODATAK I.

UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE

1. Ekosustavi i staništa: koji sadrže veliku raznolikost, veliki broj endemskih ili ugroženih vrsta, pustinje; značajni za migratorne vrste; koji imaju socijalni, ekonomski, kulturološki ili

znanstveni značaj; ili su tipični, jedinstveni ili su povezani s ključnim evolucijskim ili drugim biološkim procesima;

2. Vrste i zajednice koje su: ugrožene; divlji rođaci udomaćenih ili kultiviranih vrsta; koje imaju medicinske, poljoprivredne ili druge ekonomske vrijednosti; ili socijalni, znanstveni ili kulturološki značaj ili su važne za istraživački rad na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, kao indikator vrste; i

3. Opisani genomi i geni koji imaju socijalnu, znanstvenu ili ekonomsku važnost.

DODATAK II.

Dio 1

ARBITRAŽA

Članak 1.

Stranka koja podnosi zahtjev obavijestit će Tajništvo da stranke upućuju spor na arbitražu u skladu sa člankom 27. U obavijesti treba navesti predmet arbitraže i uključiti posebno članke Konvencije ili protokola, čije je tumačenje ili primjena sporna. Ukoliko se stranke ne slože po predmetu spora, prije nego što se odredi predsjednik suda, arbitražni sud će utvrditi predmet spora. Tajništvo će primljenu obavijest uputiti svim ugovornim strankama u ovoj Konvenciji ili dotičnom protokolu.

Članak 2.

1. U sporovima između stranaka, sudit će arbitražni sud koga čine tri člana. Svaka stranka u sporu imenuje svog arbitra, a njih dvoje zajedno odredit će sporazumno trećeg arbitra, koji će biti predsjednik suda. Ovaj potonji ne smije biti nacionalnosti niti jedne stranke u sporu, njegovo ili njezino mjesto boravka ne smije biti na teritoriju jedne od stranaka, niti smije biti uposlen kod bilo kojeg od njih, a niti raditi na slučaju u bilo kojem drugom svojstvu.

2. U sporu između više od dviju stranaka, stranke će u zajedničkom interesu imenovati jednog arbitra sporazumom.

3. Sva upražnjena mjesta biti će popunjena na način propisan za početno imenovanje.

Članak 3.

1. Ukoliko predsjednik arbitražnog suda nije određen u roku od dva mjeseca po imenovanju drugog arbitra, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će na zahtjev stranke imenovati predsjednika u roku od dva mjeseca.

2. Ukoliko jedna od stranaka u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca po primitku zahtjeva, druga stranka može o tome obavijestiti generalnog tajnika, koji će izvršiti imenovanje u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 4.

Arbitražni sud donijet će svoju odluku u skladu s odredbama ove Konvencije, svih protokola koji su u pitanju, te međunarodnim pravom.

Članak 5.

Ukoliko stranke u sporu ne dogovore drukčije, arbitražni sud će odrediti vlastita pravila i postupke.

Članak 6.

Arbitražni sud može na zahtjev jedne od stranaka preporučiti neophodne privremene mjere zaštite.

Članak 7.

Stranke u sporu omogućit će rad arbitražnom sudu, a posebno će, korištenjem svih sredstava koja su im na raspolaganju:

- (a) opskrbiti svim odgovarajućim dokumentima, obavijestima i sredstvima, i
- (b) omogućiti pozivanje svjedoka ili stručnjaka i uvažavati njihovo svjedočenje.

Članak 8.

Ugovorne stranke i arbitri su pod obvezom da štite povjerljivost svake informacije koju prime u povjerenju za vrijeme postupka arbitražnog suda.

Članak 9.

Ukoliko arbitražni sud ne odluči drukčije, zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove arbitraže snose stranke u sporu podjedanko. Sud će čuvati evidenciju svih svojih troškova, i konačno stanje istih dostaviti će strankama.

Članak 10.

Svaka ugovorna stranka, koja je zainteresirana za pravnu prirodu predmeta u sporu, na koju može djelovati odluka u slučaju, može uz odobrenje suda intervenirati u postupku.

Članak 11.

Sud može saslušati i odrediti protuzahthjeve koji izravno proistječu iz predmeta spora.

Članak 12.

Odluke o postupku i sadržaju arbitražnog suda donijet će se većinom glasova njegovih članova.

Članak 13.

Ako se neka od stranaka u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom, ili propusti braniti svoj slučaj, druga stranka može zahtijevati od suda da nastavi s postupkom i donošenjem presude. Odsustvo stranke ili njen propust da brani svoj slučaj neće predstavljati prepreku postupcima. Prije donošenja svoje konačne odluke, arbitražni sud mora se uvjeriti, da se zahtjev temelji na činjenici i zakonu.

Članak 14.

Sud će donijeti svoju konačnu odluku u roku od pet mjeseci nakon što je potpuno konstituiran, ukoliko ne ustanovi da je potrebno vremenski termin produžiti za razdoblje, koje ne bi smjelo prijeći daljnjih pet mjeseci.

Članak 15.

Konačna odluka arbitražnog suda bit će ograničena na predmet spora i treba sadržavati razloge na kojima se temelji, imena članova koji su sudjelovali, kao i datum konačne odluke. Svaki član suda može priložiti odvojeno ili suprotno mišljenje na konačnu odluku.

Članak 16.

Presuda će biti obvezujuća za stranke u sporu. Bit će bez mogućnosti priziva, ukoliko se stranke u sporu nisu unaprijed dogovorile o apelacionom postupku.

Članak 17.

Bilo koja nesuglasica koja se može pojaviti između stranaka u sporu u vezi s tumačenjem ili načinom provedbe konačne odluke, stranke dostavljaju na odluku arbitražnom sudu koji je presudu donio.

Dio 2

MIRENJE

Članak 1.

Komisija za mirenje bit će imenovana na zahtjev jedne od stranaka u sporu. Ukoliko stranke nisu drukčije dogovorile, komisija će biti sastavljena od pet članova, po dva imenuje svaka stranka, dok predsjednika zajednički biraju ti članovi.

Članak 2.

U sporovima između više od dviju stranaka, stranke koje imaju isti interes imenovati će svoje članove komisije zajedničkim sporazumom. Ukoliko dvije ili više stranaka imaju različite interese, ili postoji nesporazum oko toga je li im je interes isti, svoje će članove imenovati odvojeno.

Članak 3.

Ukoliko neka imenovanja stranaka nisu izvršena u roku od dva mjeseca od zahtjeva da se osnuje komisija za mirenje, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će, ako to od njega traži stranka koja je podnijela zahtjev, odrediti predsjednika u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 4.

Ukoliko predsjednik komisije za mirenje nije odabran u roku od dva mjeseca, nakon imenovanja posljednjeg člana komisije za mirenje, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će u roku od daljnja dva mjeseca, odrediti predsjednika, ukoliko to od njega zatraži stranka.

Članak 5.

Komisija za mirenje donijet će svoje odluke većinom glasova svojih članova. Ona će, ukoliko stranke u sporu nisu drukčije dogovorile, odrediti svoj vlastiti postupak. Ona će dati prijedlog za rješenja spora, koji će stranke poštovati u dobroj vjeri.

Članak 6.

Razilaženje u mišljenju o tome ima li komisija za mirenje kompetencije, riješit će komisija.

UNITED NATIONS CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

PREAMBLE

The Contracting Parties,

Conscious of the intrinsic value of biological diversity and of the ecological, genetic, social, economic, scientific, educational, cultural, recreational and aesthetic values of biological diversity and its components,

Conscious also of the importance of biological diversity for evolution and for maintaining life sustaining systems of the biosphere,

Affirming that the conservation of biological diversity is a common concern of humankind,

Reaffirming that States have sovereign rights over their own biological resources,

Reaffirming also that States are responsible for conserving their biological diversity and for using their biological resources in a sustainable manner,

Concerned that biological diversity is being significantly reduced by certain human activities,

Aware of the general lack of information and knowledge regarding biological diversity and of the urgent need to develop scientific, technical and institutional capacities to provide the basic understanding upon which to plan and implement appropriate measures,

Noting that it is vital to anticipate, prevent and attack the causes of significant reduction or loss of biological diversity at source,

Noting also that where there is a threat of significant reduction or loss of biological diversity, lack of full scientific certainty should not be used as a reason for postponing measures to avoid or minimize such a threat,

Noting further that the fundamental requirement for the conservation of biological diversity is the *in-situ* conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings,

Noting further that *ex-situ* measures, preferably in the country of origin, also have an important role to play,

Recognizing the close and traditional dependence of many indigenous and local communities embodying traditional lifestyles on biological resources, and the desirability of sharing equitably benefits arising from the use of traditional knowledge, innovations and practices relevant to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Recognizing also the vital role that women play in the conservation and sustainable use of biological diversity and affirming the need for the full participation of women at all levels of policymaking and implementation for biological diversity conservation,

Stressing the importance of, and the need to promote, international, regional and global cooperation among States and intergovernmental organizations and the non-governmental sector for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Acknowledging that the provision of new and additional financial resources and appropriate access to relevant technologies can be expected to make a substantial difference in the world's ability to address the loss of biological diversity,

Acknowledging further that special provision is required to meet the needs of developing countries, including the provision of new and additional financial resources and appropriate access to relevant technologies,

Noting in this regard the special conditions of the least developed countries and small island States,

Acknowledging that substantial investments are required to conserve biological diversity and that there is the expectation of a broad range of environmental, economic and social benefits from those investments,

Recognizing that economic and social development and poverty eradication are the first and overriding priorities of developing countries,

Aware that conservation and sustainable use of biological diversity is of critical importance for meeting the food, health and other needs of the growing world population, for which purpose access to and sharing of both genetic resources and technologies are essential,

Noting that, ultimately, the conservation and sustainable use of biological diversity will strengthen friendly relations among States and contribute to peace for humankind,

Desiring to enhance and complement existing international arrangements for the conservation of biological diversity and sustainable use of its components, and

Determined to conserve and sustainably use biological diversity for the benefit of present and future generations,

Have agreed as follows:

Article 1.

OBJECTIVES

For the purposes of this Convention:

The objectives of this Convention, to be pursued in accordance with its relevant provisions, are the conservation of biological diversity, the sustainable use of its components and the fair and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding.

Article 2.

USE OF TERMS

»Biological diversity« means the variability among living organisms from all sources including, *inter alia*, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems.

»Biological resources« includes genetic resources, organisms or parts thereof, populations, or any other biotic component of ecosystems with actual or potential use of value for humanity.

»Biotechnology« means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use.

»Country of origin of genetic resources« means the country which possesses those genetic resources in *in-situ* conditions.

»Country providing genetic resources« means the country supplying genetic resources collected from *in-situ* sources, including populations of both wild and domesticated species, or taken from *ex-situ* sources, which may or may not have originated in that country.

»Domesticated or cultivated species« means species in which the evolutionary process has been influenced by humans to meet their needs.

»Ecosystem« means a dynamic complex of plant, animal and micro-organism communities and their non-living environment interacting as a functional unit.

»Ex-situ conservation« means the conservation of components of biological diversity outside their natural habitats.

»Genetic material« means any material of plant, animal, microbial or other origin containing functional units of heredity.

»Genetic resources« means genetic material of actual or potential value.

»Habitat« means the place or type of site where an organism or population naturally occurs.

»In-situ conditions« means conditions where genetic resources exist within ecosystems and natural habitats, and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

»In-situ conservation« means the conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

»Protected area« means a geographically defined area which is designated or regulated and managed to achieve specific conservation objectives.

»Regional economic integration organization« means an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to it.

»Sustainable use« means use of components of biological diversity in a way and at a rate that does not lead to the long-term decline of biological diversity, thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generations.

»Technology« includes biotechnology.

Article 3.

PRINCIPLE

States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction.

Article 4.

JURISDICTIONAL SCOPE

Subject to the rights of other States, and except as otherwise expressly provided in this Convention, the provisions of this Convention apply, in relation to each Contracting Party:

- (a) In the case of components of biological diversity, in areas within the limits of its national jurisdiction; and
- (b) In the case of processes and activities, regardless of where their effects occur, carried out under its jurisdiction or control, within the area of its national jurisdiction or beyond the limits of national jurisdiction.

Article 5.

COOPERATION

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, cooperate with other Contracting Parties, directly or, where appropriate, through competent international organizations, in respect of areas beyond national jurisdiction and on other matters of mutual interest, for the conservation and sustainable use of biological diversity.

Article 6.

GENERAL MEASURES FOR CONSERVATION AND SUSTAINABLE USE

Each Contracting Party shall, in accordance with its particular conditions and capabilities:

- (a) Develop national strategies, plans or programmes for the conservation and sustainable use of biological diversity or adapt for this purpose existing strategies, plans or programmes which shall reflect, *inter alia*, the measures set out in this Convention relevant to the Contracting Party concerned; and
- (b) Integrate, as far as possible and as appropriate, the conservation and sustainable use of biological diversity into relevant sectoral or cross-sectoral plans, programmes and policies.

Article 7.

IDENTIFICATION AND MONITORING

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, in particular for the purposes of Articles 8 to 10:

- (a) Identify components of biological diversity important for its conservation and sustainable use having regard to the indicative list of categories set down in Annex I;
- (b) Monitor, through sampling and other techniques, the components of biological diversity identified pursuant to subparagraph (a) above, paying particular attention to those requiring urgent conservation measures and those which offer the greatest potential for sustainable use;
- (c) Identify processes and categories of activities which have or are likely to have significant adverse impacts on the conservation and sustainable use of biological diversity, and monitor their effects through sampling and other techniques; and
- (d) Maintain and organize, by any mechanism data, derived from identification and monitoring activities pursuant to subparagraphs (a), (b) and (c) above.

Article 8.

IN-SITU CONSERVATION

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate:

- (a) Establish a system of protected areas or areas where special measures need to be taken to conserve biological diversity;
- (b) Develop, where necessary, guidelines for the selection, establishment and management of protected areas or areas where special measures need to be taken to conserve biological diversity;
- (c) Regulate or manage biological resources important for the conservation of biological diversity whether within or outside protected areas, with a view to ensuring their conservation and sustainable use;
- (d) Promote the protection of ecosystems, natural habitats and the maintenance of viable populations of species in natural surroundings;
- (e) Promote environmentally sound and sustainable development in areas adjacent to protected areas with a view to furthering protection of these areas;
- (f) Rehabilitate and restore degraded ecosystems and promote the recovery of threatened species, *inter alia*, through the development and implementation of plans or other management strategies;
- (g) Establish or maintain means to regulate, manage or control the risks associated with the use and release of living modified organisms resulting from biotechnology which are likely to have adverse environmental impacts that could affect the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account the risks to human health;
- (h) Prevent the introduction of, control or eradicate those alien species which threaten ecosystems, habitats or species;
- (i) Endeavour to provide the conditions needed for compatibility between present uses and the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components;
- (j) Subject to its national legislation, respect, preserve and maintain knowledge, innovations and practices of indigenous and local communities embodying traditional lifestyles relevant for the conservation and sustainable use of biological diversity and promote their wider application with the approval and involvement of the holders of such knowledge, innovations and practices and encourage the equitable sharing of the benefits arising from the utilization of such knowledge, innovations and practices;
- (k) Develop or maintain necessary legislation and/or other regulatory provisions for the protection of threatened species and populations;
- (l) Where a significant adverse effect on biological diversity has been determined pursuant to Article 7, regulate or manage the relevant processes and categories of activities; and
- (m) Cooperate in providing financial and other support for *in-situ* conservation outlined in subparagraphs (a) to (l) above, particularly to developing countries.

Article 9.

EX-SITU CONSERVATION

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, and predominantly for the purpose of complementing *in-situ* measures:

- (a) Adopt measures for the *ex-situ* conservation of components of biological diversity, preferably in the country of origin of such components;
- (b) Establish and maintain facilities for *ex-situ* conservation of and research on plants, animals and micro-organisms, preferably in the country of origin of genetic resources;
- (c) Adopt measures for the recovery and rehabilitation of threatened species and for their reintroduction into their natural habitats under appropriate conditions;
- (d) Regulate and manage collection of biological resources from natural habitats for *ex-situ* conservation purposes so as not to threaten ecosystem and *in-situ* populations of species, except where special temporary *ex-situ* measures are required under subparagraph (c) above; and
- (e) Cooperate in providing financial and other support for *ex-situ* conservation outlined in subparagraphs (a) to (d) above and in the establishment and in the establishment and maintenance of *ex-situ* conservation facilities in developing countries.

Article 10.

SUSTAINABLE USE OF COMPONENTS OF BIOLOGICAL DIVERSITY

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate:

- (a) Integrate consideration of the conservation and sustainable use of biological resources into national decision-making;
- (b) Adopt measures relating to the use of biological resources to avoid or minimize adverse impacts on biological diversity;
- (c) Protect and encourage customary use of biological resources in accordance with traditional cultural practices that are compatible with conservation or sustainable use requirements;
- (d) Support local populations to develop and implement remedial action in degraded areas where biological diversity has been reduced; and
- (e) Encourage cooperation between its governmental authorities and its private sector in developing methods for sustainable use of biological resources.

Article 11

INCENTIVE MEASURES

Each Contracting Party shall, as far as possible and as appropriate, adopt economically and socially sound measures that act as incentives for the conservation and sustainable use of components of biological diversity.

Article 12

RESEARCH AND TRAINING

The Contracting Parties, taking into account the special needs of developing countries, shall:

- (a) Establish and maintain programmes for scientific and technical education and training in measures for the identification, conservation and sustainable use of biological diversity and its components and provide support for such education and training for the specific needs of developing countries;
- (b) Promote and encourage research which contributes to the conservation and sustainable use of biological diversity, particularly in developing countries, *inter alia*, in accordance with decisions of the Conference of the Parties taken in consequence of recommendations of the Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice; and
- (c) In keeping with the provisions of Articles 16, 18 and 20, promote and cooperate in the use of scientific advances in biological diversity research in developing methods for conservation and sustainable use of biological resources.

Article 13

PUBLIC EDUCATION AND AWARENESS

The Contracting Parties shall:

- (a) Promote and encourage understanding of the importance of, and the measures required for, the conservation of biological diversity, as well as its propagation through media, and the inclusion of these topics in educational programmes; and
- (b) Cooperate, as appropriate, with other States and international organizations in developing educational and public awareness programmes, with respect to conservation and sustainable use of biological diversity.

Article 14

IMPACT ASSESSMENT AND MINIMIZING ADVERSE IMPACTS

1. Each Contracting Party, as far as possible and as appropriate, shall:

- (a) Introduce appropriate procedures requiring environmental impact assessment of its proposed projects that are likely to have significant adverse effects on biological diversity with a view to avoiding or minimizing such effects and, where appropriate, allow for public participation in such procedures;
- (b) Introduce appropriate arrangements to ensure that the environmental consequences of its programmes and policies that are likely to have significant adverse impacts on biological diversity are duly taken into account;

(c) Promote, on the basis of reciprocity, notification, exchange of information and consultation on activities under their jurisdiction or control which are likely to significantly affect adversely the biological diversity of other States or areas beyond the limits of national jurisdiction, by encouraging the conclusion of bilateral, regional or multilateral arrangements, as appropriate;

(d) In the case of imminent or grave danger or damage, originating under its jurisdiction or control, to biological diversity within the area under jurisdiction of other States or in areas beyond the limits of national jurisdiction, notify immediately the potentially affected States of such danger or damage, as well as initiate action to prevent or minimize such danger or damage; and

(e) Promote national arrangements for emergency responses to activities or events, whether caused naturally or otherwise, which present a grave and imminent danger to biological diversity and encourage international cooperation to supplement such national efforts and, where appropriate and agreed by the States or regional economic integration organizations concerned, to establish joint contingency plans.

2. The Conference of the Parties shall examine, on the basis of studies to be carried out, the issue of liability and redress, including restoration and compensation, for damage to biological diversity, except where such liability is a purely internal matter.

Article 15

ACCESS TO GENETIC RESOURCES

1. Recognizing the sovereign rights of States over their natural resources, the authority to determine access to genetic resources rests with the national governments and is subject to national legislation.

2. Each Contracting Party shall endeavour to create conditions to facilitate access to genetic resources for environmentally sound uses by other Contracting Parties and not to impose restrictions that run counter to the objectives of this Convention.

3. For the purpose of this Convention, the genetic resources being provided by a Contracting Party, as referred to in this Article and Articles 16 and 19, are only those that are provided by Contracting Parties that are countries of origin of such resources or by the Parties that have acquired the genetic resources in accordance with this Convention.

4. Access, where granted, shall be on mutually agreed terms and subject to the provisions of this Article.

5. Access to genetic resources shall be subject to prior informed consent of the Contracting Party providing such resources, unless otherwise determined by that Party.

6. Each Contracting Party shall endeavour to develop and carry out scientific research based on genetic resources provided by other Contracting Parties with the full participation of, and where possible in, such Contracting Parties.

7. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, and in accordance with Articles 16 and 19 and, where necessary, through the financial mechanism established by Articles 20 and 21 with the aim of sharing in a fair and equitable way the results of research and development and the benefits arising from the commercial and other utilization of genetic resources with the Contracting Party providing such resources. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

Article 16

ACCESS TO AND TRANSFER OF TECHNOLOGY

1. Each Contracting Party, recognizing that technology includes biotechnology, and that both access to and transfer of technology among Contracting Parties are essential elements for the attainment of the objectives of this Convention, undertakes subject to the provisions of this Article to provide and/or facilitate access for and transfer to other Contracting Parties of technologies that are relevant to the conservation and sustainable use of biological diversity or make use of genetic resources and do not cause significant damage to the environment.

2. Access to and transfer of technology referred to in paragraph 1 above to developing countries shall be provided, and/or facilitated under fair and most favourable terms, including on concessional and preferential terms where mutually agreed, and, where necessary, in accordance with the financial mechanism established by Articles 20 and 21. In the case of technology subject to patents and other intellectual property rights, such access and transfer shall be provided on terms which recognize and are consistent with the adequate and effective protection of intellectual property rights. The application of this paragraph shall be consistent with paragraphs 3, 4 and 5 below.

3. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim that Contracting Parties, in particular those that are developing countries, which provide genetic resources are provided access to and transfer of technology which makes use of those resources, on mutually agreed terms, including technology protected by patents and other intellectual property rights, where necessary, through the provisions of Articles 20 and 21 and in accordance with international law and consistent with paragraphs 4 and 5 below.

4. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim that the private sector facilitates access to, joint development and transfer of technology referred to in paragraph 1 above for the benefit of both governmental institutions and the private sector of developing countries and in this regard shall abide by the obligations included in paragraphs 1, 2 and 3 above.

5. The Contracting Parties, recognizing that patents and other intellectual property rights may have an influence on the implementation of this Convention, shall cooperate in this regard subject to national legislation and international law in order to ensure that such rights are supportive of and do not run counter to its objectives.

Article 17.

EXCHANGE OF INFORMATION

1. Contracting Parties shall facilitate the exchange of information, from all publicly available sources, relevant to the conservation and sustainable use of biological diversity, taking into account the special needs of developing countries.
2. Such exchange of information shall include exchange of results of technical, scientific and socioeconomic research, as well as information on training and surveying programmes, specialized knowledge, indigenous and traditional knowledge as such and in combination with the technologies referred to in Article 16, paragraph 1. It shall also, where feasible, include repatriation of information.

Article 18.

TECHNICAL AND SCIENTIFIC COOPERATION

1. The Contracting Parties shall promote international technical and scientific cooperation in the field of conservation and sustainable use of biological diversity, where necessary, through the appropriate international and national institutions.
2. Each Contracting Party shall promote technical and scientific cooperation with other Contracting Parties, in particular developing countries, in implementing this Convention, *inter alia*, through the development and implementation of national policies. In promoting such cooperation, special attention should be given to the development and strengthening of national capabilities, by means of human resources development and institution building.
3. The Conference of the Parties, at its first meeting, shall determine how to establish a clearing-house mechanism to promote and facilitate technical and scientific cooperation.
4. The Contracting Parties shall, in accordance with national legislation and policies, encourage and develop methods of cooperation for the development and use of technologies, including indigenous and traditional technologies, in pursuance of the objectives of this Convention. For this purpose, the Contracting Parties shall also promote cooperation in the training of personnel and exchange of experts.
5. The Contracting Parties shall, subject to mutual agreement, promote the establishment of joint research programmes and joint ventures for the development of technologies relevant to the objectives of this Convention.

Article 19.

HANDLING OF BIOTECHNOLOGY AND DISTRIBUTION OF ITS BENEFITS

1. Each Contracting Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to provide for the effective participation in biotechnological research activities by those Contracting Parties, especially developing countries, which provide the genetic resources for such research, and where feasible in such Contracting Parties.
2. Each Contracting Party shall take all practicable measures to promote and advance priority access on a fair and equitable basis by Contracting Parties, especially developing countries, to the results and benefits arising from biotechnologies based upon genetic resources provided by those Contracting Parties. Such access shall be on mutually agreed terms.
3. The Parties shall consider the need for and modalities of a protocol setting out appropriate procedures, including, in particular, advance informed agreement, in the field of the safe transfer, handling and use of any living modified organism resulting from biotechnology that may have adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity.
4. Each Contracting Party shall, directly or by requiring any natural or legal person under its jurisdiction providing the organisms referred to in paragraph 3 above, provide any available information about the use and safety regulations required by that Contracting Party in handling such organisms, as well as any available information on the potential adverse impact of the specific organisms concerned to the Contracting Party into which those organisms are to be introduced.

Article 20.

FINANCIAL RESOURCES

1. Each Contracting Party undertakes to provide, in accordance with its capabilities, financial support and incentives in respect of those national activities which are intended to achieve the objectives of this Convention, in accordance with its national plans, priorities and programmes.
2. The developed country Parties shall provide new and additional financial resources to enable developing country Parties to meet the agreed full incremental costs to them of implementing measures which fulfil the obligations of this Convention and to benefit from its provisions and which costs are agreed between a developing country Party and the institutional structure referred to in Article 21, in accordance with policy, strategy, programme priorities and eligibility criteria and an indicative list of incremental costs established by the Conference of the Parties. Other Parties, including countries undergoing the process of transition to a market economy, may voluntarily assume the obligations of the developed country Parties. For the purpose of this Article, the Conference of the Parties, shall at its first meeting establish a list of developed country Parties and other Parties which voluntarily assume the obligations of the developed country Parties. The Conference of the Parties shall periodically review and if necessary amend

the list. Contributions from other countries and sources on a voluntary basis would also be encouraged. The implementation of these commitments shall take into account the need for adequacy, predictability and timely flow of funds and the importance of burden-sharing among the contributing Parties included in the list.

3. The developed country Parties may also provide, and developing country Parties avail themselves of, financial resources related to the implementation of this Convention through bilateral, regional and other multilateral channels.

4. The extent to which developing country Parties will effectively implement their commitments under this Convention will depend on the effective implementation by developed country Parties of their commitments under this Convention related to financial resources and transfer of technology and will take fully into account the fact that economic and social development and eradication of poverty are the first and overriding priorities of the developing country Parties.

5. The Parties shall take full account of the specific needs and special situation of least developed countries in their actions with regard to funding and transfer of technology.

6. The Contracting Parties shall also take into consideration the special conditions resulting from the dependence on, distribution and location of, biological diversity within developing country Parties, in particular small island States.

7. Consideration shall also be given to the special situation of developing countries, including those that are most environmentally vulnerable, such as those with arid and semi-arid zones, coastal and mountainous areas.

Article 21.

FINANCIAL MECHANISM

1. There shall be a mechanism for the provision of financial resources to developing country Parties for purposes of this Convention on a grant or concessional basis the essential elements of which are described in this Article. The mechanism shall function under the authority and guidance of, and be accountable to, the Conference of the Parties for purposes of this Convention. The operations of the mechanism shall be carried out by such institutional structure as may be decided upon by the Conference of the Parties at its first meeting. For purposes of this Convention, the Conference of the Parties shall determine the policy, strategy, programme priorities and eligibility criteria relating to the access to and utilization of such resources. The contributions shall be such as to take into account the need for predictability, adequacy and timely flow of funds referred to in Article 20 in accordance with the amount of resources needed to be decided periodically by the Conference of the Parties and the importance of burden-sharing among the contributing Parties included in the list referred to in Article 20, paragraph 2. Voluntary contributions may also be made by the developed country Parties and by other countries and sources. The mechanism shall operate within a democratic and transparent system of governance.

2. Pursuant to the objectives of this Convention, the Conference of the Parties shall at its first meeting determine the policy, strategy and programme priorities, as well as detailed criteria and guidelines for eligibility for access to and utilization of the financial resources including monitoring and evaluation on a regular basis of such utilization. The Conference of the Parties shall decide on the arrangements to give effect to paragraph 1 above after consultation with the institutional structure entrusted with the operation of the financial mechanism.

3. The Conference of the Parties shall review the effectiveness of the mechanism established under this Article, including the criteria and guidelines referred to in paragraph 2 above, not less than two years after the entry into force of this Convention and thereafter on regular basis. Based on such review, it shall take appropriate action to improve the effectiveness of the mechanism if necessary.

4. The Contracting Parties shall consider strengthening existing financial institutions to provide financial resources for the conservation and sustainable use of biological diversity.

Article 22.

RELATIONSHIP WITH OTHER INTERNATIONAL CONVENTIONS

1. The provisions of this Convention shall not affect the rights and obligations of any Contracting Party deriving from any existing international agreement, except where the exercise of those rights and obligations would cause a serious damage or threat to biological diversity.

2. Contracting Parties shall implement this Convention with respect to the marine environment consistently with the rights and obligations of States under the law of the sea.

Article 23.

CONFERENCE OF THE PARTIES

1. A Conference of the Parties is hereby established. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme not later than one year after the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be determined by the Conference at its first meeting.

2. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

3. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt rules of procedure for itself and for any subsidiary body it may establish, as well as financial rules governing the funding of the Secretariat. At each ordinary meeting, it shall adopt a budget for the financial period until the next ordinary meeting.

4. The Conference of the Parties shall keep under review the implementation of this Convention, and, for this purpose, shall:

(a) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 26 and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;

(b) Review scientific, technical and technological advice on biological diversity provided in accordance with Article 25;

(c) Consider and adopt, as required, protocols in accordance with Article 28;

(d) Consider and adopt, as required, in accordance with Articles 29 and 30, amendments to this Convention and its annexes;

(e) Consider amendments to any protocol, as well as to any annexes thereto, and, if so decided, recommend their adoption to the parties to the protocol concerned;

(f) Consider and adopt, as required, in accordance with Article 30, additional annexes to this Convention;

(g) Establish such subsidiary bodies, particularly to provide scientific and technical advice, as are deemed necessary for the implementation of this Convention;

(h) Contact, through the Secretariat, the executive bodies of conventions dealing with matters covered by this Convention with a view to establishing appropriate forms of cooperation with them; and

(i) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention in the light of experience gained in its operation.

5. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not Party to this Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties. Any other body or agency, whether governmental or non-governmental, qualified in fields relating to conservation and sustainable use of biological diversity, which has informed the Secretariat of its wish to be represented as an observer at a meeting of the Conference of the Parties, may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article 24.

SECRETARIAT

1. A secretariat is hereby established. Its functions shall be:

(a) To arrange for and service meetings of the Conference of the Parties provided for in Article 23;

(b) To perform the functions assigned to it by any protocol;

(c) To prepare reports on the execution of its functions under this Convention and present them to the Conference of the Parties;

(d) To coordinate with other relevant international bodies and, in particular to enter into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and

(e) To perform such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

2. At its first ordinary meeting, the Conference of the Parties shall designate the secretariat from amongst those existing competent international organizations which have signified their willingness, to carry out the secretariat functions under this Convention.

Article 25.

SUBSIDIARY BODY ON SCIENTIFIC, TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL ADVICE

1. A subsidiary body for the provision of scientific, technical and technological advice is hereby established to provide the Conference of the Parties and, as appropriate, its other subsidiary bodies with timely advice relating to the implementation of this Convention. This body shall be open to participation by all Parties and shall be multidisciplinary. It shall comprise government representatives competent in the relevant field of expertise. It shall report regularly to the Conference of the Parties on all aspects of its work.

2. Under the authority of and in accordance with guidelines laid down by the Conference of the Parties, and upon its request, this body shall:

- (a) Provide scientific and technical assessments of the status of biological diversity;
 - (b) Prepare scientific and technical assessments of the effects of types of measures taken in accordance with the provisions of this Convention;
 - (c) Identify innovative, efficient and state-of-the-art technologies and know-how relating to the conservation and sustainable use of biological diversity and advise on the ways and means of promoting development and/or transferring such technologies;
 - (d) Provide advice on scientific programmes and international cooperation in research and development related to conservation and sustainable use of biological diversity; and
 - (e) Respond to scientific, technical, technological and methodological questions that the Conference of the Parties and its subsidiary bodies may put to the body.
3. The functions, terms of reference, organization and operation of this body may be further elaborated by the Conference of the Parties.

Article 26.

REPORTS

Each Contracting Party shall, at intervals to be determined by the Conference of the Parties, present to the Conference of the Parties, reports on measures which it has taken for the implementation of the provisions of this Convention and their effectiveness in meeting the objectives of this Convention.

Article 27.

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. In the event of dispute between Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the parties concerned shall seek solution by negotiation.
2. If the parties concerned cannot reach agreement by negotiation, they may jointly seek the good offices of, or request mediation by, a third party.
3. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a State or regional economic integration organization may declare in writing to the Depositary that for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 or paragraph 2 above, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory:
 - (a) Arbitration in accordance with the procedure laid down in Part 1 of Annex II;
 - (b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.
4. If the parties to the dispute have not, in accordance with paragraph 3 above, accepted the same or any procedure, the dispute shall be submitted to conciliation in accordance with Part 2 of Annex II unless the parties otherwise agree.
5. The provisions of this Article shall apply with respect to any protocol except as otherwise provided in the protocol concerned.

Article 28.

ADOPTION OF PROTOCOLS

1. The Contracting Parties shall cooperate in the formulation and adoption of protocols to this Convention.
2. Protocols shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties.
3. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Contracting Parties by the Secretariat at least six months before such a meeting.

Article 29.

AMENDMENT OF THE CONVENTION OR PROTOCOLS

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Contracting Party. Amendments to any protocol may be proposed by any Party to that protocol.
2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. Amendments to any protocol shall be adopted at a meeting of the Parties to the Protocol in question. The text of any proposed amendment to this Convention or to any protocol, except as may otherwise

be provided in such protocol, shall be communicated to the Parties to the instrument in question by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories to this Convention for information.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention or to any protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a two-third majority vote of the Parties to the instrument in question present and voting at the meeting, and shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.

4. Ratification, acceptance or approval of amendments shall be notified to the Depositary in writing. Amendments adopted in accordance with paragraph 3 above shall enter into force among Parties having accepted them on the ninetieth day after the deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least two thirds of the Contracting Parties to this Convention or of the Parties to the protocol concerned, except as may otherwise be provided in such protocol. Thereafter the amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendments.

5. For the purposes of this Article, »Parties present and voting« means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 30.

ADOPTION AND AMENDMENT OF ANNEXES

1. The annexes to this Convention or to any protocol shall form an integral part of the Convention or of such protocol, as the case may be, and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention or its protocols constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to procedural, scientific, technical and administrative matters.

2. Except as may be otherwise provided in any protocol with respect to its annexes, the following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention or of annexes to any protocol:

(a) Annexes to this Convention or to any protocol shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in Article 29;

(b) Any Party that is unable to approve an additional annex to this Convention or an annex to any protocol to which it is Party shall so notify the Depositary, in writing, within one year from the date of the communication of the adoption by the Depositary. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a previous declaration of objection and the annexes shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c) below;

(c) On the expiry of one year from the date of the communication of the adoption by the Depositary, the annex shall enter into force for all Parties to this Convention or to any protocol concerned which have not submitted a notification in accordance with the provisions of subparagraph (b) above.

3. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention or to any protocol shall be subject to the same procedure as for the proposal, adoption and entry into force of annexes to the Convention or annexes to any protocol.

4. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention or to any protocol, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention or to the protocol concerned enters into force.

Article 31.

RIGHT TO VOTE

1. Except as provided for in paragraph 2 below, each Contracting Party to this Convention or to any protocol shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Contracting Parties to this Convention or the relevant protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise, theirs, and vice versa.

Article 32.

RELATIONSHIP BETWEEN THIS CONVENTION AND ITS PROTOCOLS

1. A State or a regional economic integration organization may not become a Party to a protocol unless it is, or becomes at the same time, a Contracting Party to this Convention.

2. Decisions under any protocol shall be taken only by the Parties to the protocol concerned. Any Contracting Party that has not ratified, accepted or approved a protocol may participate as an observer in any meeting of the parties to that protocol.

Article 33.

SIGNATURE

This Convention shall be open for signature at Rio de Janeiro by all States and any regional economic integration organization from 5 June 1992 until 14 June 1992, and at the United Nations Headquarters in New York from 15 June 1992 to 4 June 1993.

Article 34.

RATIFICATION, ACCEPTANCE OR APPROVAL

1. This Convention and any protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.
2. Any organization referred to in paragraph 1 above which becomes a Contracting Party to this Convention or any protocol without any of its member States being a Contracting Party shall be bound by all the obligations under the Convention or the protocol, as the case may be. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Contracting Party to this Convention or relevant protocol, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention or protocol, as the case may be. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention or relevant protocol concurrently.
3. In their instruments of ratification, acceptance or approval, the organizations referred to in paragraph 1 above shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention or the relevant protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification in the extent of their competence.

Article 35.

ACCESSION

1. This Convention and any protocol shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the date on which the Convention or the protocol concerned is closed for signature. The instruments of accession shall be deposited with the Depositary.
2. In their instruments of accession, the organizations referred to in paragraph 1 above shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention or the relevant protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification in the extent of their competence.
3. The provisions of Article 34, paragraph 2, shall apply to regional economic integration organizations which accede to this Convention or any protocol.

Article 36.

ENTRY INTO FORCE

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. Any protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the number of instruments of ratification, acceptance, approval or accession, specified in that protocol, has been deposited.
3. For each Contracting Party which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, it shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such Contracting Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
4. Any protocol, except as otherwise provided in such protocol, shall enter into force for a Contracting Party that ratifies, accepts or approves that protocol or accedes thereto after its entry into force pursuant to paragraph 2 above, on the ninetieth day after the date on which that Contracting Party deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which this Convention enters into force for that Contracting Party, whichever shall be the later.
5. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 37.

RESERVATIONS

No reservations may be made to this Convention.

Article 38.

WITHDRAWALS

1. At any time after two years from the date on which this Convention has entered into force for a Contracting Party, that Contracting Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depository.
2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depository, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.
3. Any Contracting Party which withdraws from this Convention shall be considered as also having withdrawn from any protocol to which it is party.

Article 39.

FINANCIAL INTERIM ARRANGEMENTS

Provided that it has been fully restructured in accordance with the requirements of Article 21, the Global Environment Facility of the United Nations Development Programme, the United Nations Environment Programme and the International Bank for Reconstruction and Development shall be the institutional structure referred to in Article 21 on an interim basis, for the period between the entry into force of this Convention and the first meeting of the Conference of the Parties or until the Conference of the Parties decides which institutional structure will be designated in accordance with Article 21.

Article 40.

SECRETARIAT INTERIM ARRANGEMENTS

The secretariat to be provided by the Executive Director of the United Nations Environment Programme shall be the secretariat referred to in Article 24, paragraph 2, on an interim basis for the period between the entry into force of this Convention and the first meeting of the Conference of the Parties.

Article 41.

DEPOSITARY

The Secretary-General of the United Nations shall assume the functions of Depository of this Convention and any protocols.

Article 42.

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Rio de Janeiro on this fifth day of June, one thousand nine hundred and ninety-two.

ANNEX I

IDENTIFICATION AND MONITORING

1. Ecosystems and habitats: containing high diversity, large numbers of endemic or threatened species, or wilderness; required by migratory species; of social, economic, cultural or scientific importance; or, which are representative, unique or associated with key evolutionary or other biological processes;
2. Species and communities which are: threatened; wild relatives of domesticated or cultivated species; of medicinal, agricultural or other economic value; or social, scientific or cultural importance; or importance for research into the conservation and sustainable use of biological diversity, such as indicator species; and
3. Described genomes and genes of social, scientific or economic importance.

ANNEX II

Part 1

ARBITRATION

Article 1

The claimant party shall notify the secretariat that the parties are referring a dispute to arbitration pursuant to Article 27. The notification shall state the subject-matter of arbitration and include, in particular the articles of the Convention or the protocol, the interpretation or application of which are at issue. If the parties do not agree on the subject matter of the dispute before the President of the tribunal is designated, the arbitral tribunal shall determine the subject matter. The secretariat shall forward the information thus received to all Contracting Parties to this Convention or to the protocol concerned.

Article 2

1. In disputes between two parties, the arbitral tribunal shall consist of three members. Each of the parties to the dispute shall appoint an arbitrator and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator who shall be the President of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

2. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement.

3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

Article 3

1. If the President of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of a party, designate the President within a further two-month period.

2. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of receipt of the request, the other party may inform the Secretary-General who shall make the designation within a further two-month period.

Article 4

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Convention, any protocols concerned, and international law.

Article 5

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 6

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend essential interim measures of protection.

Article 7

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and
- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 8

The parties and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

Article 9

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Article 10

Any Contracting Party that has an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute which may be affected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

Article 11

The tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

Article 12

Decisions both on procedure and substance of the arbitral tribunal shall be taken by majority vote of its members.

Article 13

If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its award. Absence of a party or a failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

Article 14

The tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted unless it finds it necessary to extend the time-limit for a period which should not exceed five more months.

Article 15

The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject-matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate dissenting opinion to the final decision.

Article 16

The award shall be binding on the parties to the dispute. It shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

Article 17

Any controversy which may arise between the parties to the dispute as regards the interpretation or manner of implementation of the final decision may be submitted by either party for decision to the arbitral tribunal which rendered it.

Part 2

CONCILIATION

Article 1

A conciliation commission shall be created upon the request of one of the parties to the dispute. The commission shall, unless the parties otherwise agree, be composed of five members, two appointed by each Party concerned and a President chosen jointly by those members.

Article 2

In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint their members of the commission jointly by agreement. Where two or more parties have separate interests or there is a disagreement as to whether they are of the same interest, they shall appoint their members separately.

Article 3

If any appointments by the parties are not made within two months of the date of the request to create a conciliation commission, the Secretary-General of the United Nations shall, if asked to do so by the party that made the request, make those appointments within a further two-month period.

Article 4

If a President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the last of the members of the commission being appointed, the Secretary-General of the United Nations shall, if asked to do so by a party, designate a President within a further two-month period.

Article 5

The conciliation commission shall take its decisions by majority vote of its members. It shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, determine its own procedure. It shall render a proposal for resolution of the dispute, which the parties shall consider in good faith.

Article 6

A disagreement as to whether the conciliation commission has competence shall be decided by the commission.

Članak 3.

Za provedbu ovog Zakona zadužuje se državno tijelo nadležno za zaštitu prirode.

Članak 4.

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske za donošenje propisa za izvršenje ovoga Zakona.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 018-05/94-01/17

Zagreb, 19. travnja 1996.

ZASTUPNIČKI DOM

SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.